YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

21 päivänä maaliskuuta 1996 *

Asiassa T-230/94,

Frederick Farrugia, kotipaikka Ateena (Kreikka), edustajanaan asianajaja Linos Sissilianos, Ateena,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellisen yksikön virkamies Ana Maria Alves Vieira ja suullisessa käsittelyssä oikeudellisen yksikön virkamies Peter Oliver, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaajana,

jossa vaaditaan, että komission 26.4.1994 tekemä päätös, jolla kantajan hakemus tutkimuskoulutusapurahan saamiseksi oli hylätty, kumotaan ja että kantajalle korvataan päätöksestä aiheutuneeksi väitetty aineellinen ja aineeton vahinko,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja H. Kirschner sekä tuomarit C. W. Bellamy ja A. Kalogeropoulos,

kirjaaja: H. Jung,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 23.11.1995 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Tosiseikat ja asian käsittelyn vaiheet

1 Kantaja, joka on suorittanut lääkärin tutkinnon Ateenan yliopistossa ja joka on kirurgian erikoislääkäri, oli komission tieteen, tutkimuksen ja kehitystyön pääosastolle (pääosasto XII) jättämällään, 3.2.1994 päivätyllä kirjeellä hakenut tutkimus- ja teknologiakehitysapurahaa (Research training fellowship) Yhdistyneessä kuningaskunnassa oleskelua varten.

2 Sen mukaisesti kuin tutkimusta ja teknologista kehittämistä koskevasta erityisohjelmasta inhimillisten resurssien ja liikkuvuuden edistämiseksi (1990—1994) 16 päivänä maaliskuuta 1992 annetussa neuvoston päätöksessä 92/217/ETY (EYVL L 107, s. 1) on määrätty, komissio (pääosasto XII) on vahvistanut tutkimuskoulutusapurahojen yleiset ehdot, joiden 3 artiklan mukaan "hakijoiden on tutkimusapurahan saamiseksi täytettävä seuraavat ehdot:

a) kansallisuus

hakijan on oltava yhteisön jäsenvaltion tai assosioituneen valtion kansalainen tai luonnollinen henkilö, jolla on kotipaikka yhteisön alueella;

b) liikkuvuus

hakijan on oltava jonkun muun valtion kuin tutkimuslaitoksen sijaintivaltion kansalainen ja hakija on harjoittanut tavanomaista toimintaansa viimeksi mainitussa valtiossa enintään kahden vuoden ajan ennen hakemuksen jättämistä;

— —".

3 Hakemuksensa mukana olleessa saatekirjeessä kantaja täsmensi, että vaikka hän on syntynyt Kreikassa ja asuu siellä, hän on Ison-Britannian merentakaisten alueiden kansalainen mutta ei kuitenkaan Ison-Britannian kansalainen. Komissio kuitenkin hylkäsi kantajan hakemuksen 18.3.1994 päivätyllä kirjeellä ja palautti hänen hakemuksensa sillä perusteella, että hän on vastaanottavan maan kansalainen, että hakemuksesta lisäksi puuttuivat vaaditut liitteet 6 (D2), 9 ja 10-2 (D1.2) (vastaanottavan tutkimuslaitoksen arviointi tutkimusprojektista sekä todistus siitä, että hakija on hyväksytty tutkijaksi) ja että kyseessä ei sitä paitsi ollut tutkimusprojekti vaan kurssi. Komissio ilmoitti tässä samassa kirjeessä kantajalle, että hän voi jättää uuden hakemuksen.

4 Kantaja uudisti 7.4.1994 päivätyllä kirjeellä hakemuksensa komissiolle. Tässä uudessa kirjeessään hän kiinnitti komission huomion siihen seikkaan, että kuten hän oli jo hakemuksensa saatekirjeessä 3.2.1994 maininnut, hän ei ole Ison-Britannian kansalainen vaan ainoastaan Ison-Britannian merentakaisten alueiden kansalainen, jota Yhdistynen kuningaskunnan Euroopan yhteisöön liittymisen yhteydessä antaman ilmoituksen mukaan ei pidetä Ison-Britannian kansalaisena, joten hän ei ole vastaanottavan valtion (Yhdistyneen kuningaskunnan) kansalainen, toisin kuin komissio väitti edellä mainitussa 18.3.1994 päivätyssä kirjeessään. Kantaja oli kirjeeseensä liittänyt jäljennöksen ulkomaalaisille myönnettävästä oleskeluluvasta, jonka oli antanut Kreikan yleistä järjestystä koskevia asioita hoitava ministeriö. Kirjeen liitteenä oli myös Yhdistyneessä kuningaskunnassa sijaitsevan vastaanottavan laitoksen (Royal Postgraduate Medical School) antama asiakirja, jonka kantaja ilmoitti olevan "vastaanottavan laitoksen kirje". Kantajan mukaan tämän asiakirjan on katsottava korvaavan hakemuksen liitteen nro 9 ja komission on pidettävä sitä riittävänä selvityksenä.

5 Komissio on 26.4.1994 päivätyllä kirjeellä vastannut kantajalle seuraavasti:

"Valitettavasti joudumme vielä uudelleen palauttamaan apurahahakemuksenne. Korostamme, että te ette ole kolmannen valtion kansalainen vaan kahden yhteisön jäsenvaltion kansalainen. Toivottavasti ymmärrätte, että kansallisuutta koskevien ehtojen mukaan teillä on Ison-Britannian ja Kreikan kaksoiskansalaisuus ja että te ette täytä vaadittuja ehtoja sen paremmin Yhdistyneen kuningaskunnan kuin Kreikankaan osalta."

("I regret to send you back once more your application for a grant. May I emphasize that you are not a citizen of a third country but a citizen from two EC countries.

Therefore please understand that with regards to our nationality criteria of eligibility, you have a double British and Greek nationality and that you are not eligible either for UK or Greece.")

6 Kantaja teki 6.6.1994 hakemuksen maksuttoman oikeusavun saamiseksi, joka myönnettiin hänelle yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen (ensimmäinen jaosto) määräyksellä 14.12.1994.

7 Näiden tosiseikkojen johdosta kantaja nosti nyt käsiteltävänä olevan kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 10.1.1995 jättämällään kirjelmällä.

8 Koska vastaaja ei jättänyt vastausta, kirjallinen käsittely päättyi 24.7.1995 kantajan jättäessä vastauksensa.

9 Kun esittelevä tuomari määrättiin 19.9.1995 tehdyllä päätöksellä toiseen jaostoon, myös pääasian käsittely siirrettiin tähän jaostoon.

10 Esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (toinen jaosto) päätti toimittaa suullisen käsittelyn pyydettyään komissiota vastaamaan kirjalliseen kysymykseen. Asianosaisten huomautukset ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen suullisiin kysymyksiin kuultiin 23.11.1995 pidetyssä suullisessa käsittelyssä.

Asianosaisten vaatimukset

11 Kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— kumoaa komission päätöksen, jolla hänen hakemuksensa tutkimuskoulutusapurahan saamiseksi on hylätty, koska hakemus ei täyttänyt vaadittuja ehtoja;

— velvoittaa maksamaan hänelle 13 900 ecun suuruisen vahingonkorvauksen korvaukseksi kaikesta hänen kärsimästään vahingosta.

12 Suullisessa käsittelyssä 23.11.1995 kantaja ilmoitti luopuvansa vahingonkorvausvaatimuksestaan siltä osin kuin se koski hänen kärsimäänsä aineellista vahinkoa ja vaativansa vahingonkorvausta enää ainoastaan hakemuksen hylkäämisen aiheuttaman aineettoman vahingon johdosta.

13 Vastaaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— hylkää kanteen;

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Kumoamisvaatimukset

Tutkittavaksi ottaminen

14 Suullisessa käsittelyssä vastaaja väitti, että koska vastaajan kanta kantajan hakemukseen oli määritelty jo 18.3.1994 päivätyssä kirjeessä, jälkimmäinen 26.4.1994 päivätty kirje sisälsi ainoastaan vahvistavan päätöksen, joten kantajan kannetta ei voida ottaa tutkittavaksi, koska se on pantu vireille EY:n perustamissopimuksen 173 artiklan 5 kohdassa säädetyn kahden kuukauden määräajan kuluttua umpeen.

15 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkää komission tekemän väitteen siitä, että kannetta ei voida ottaa tutkittavaksi, mikä seikka yhteisöjen tuomioistuinten on aina tutkittava jo viran puolesta (ks. asia T-465/93, Consorzio gruppo di azione locale "Murgia Messapica" v. komissio, tuomio 19.5.1994, Kok. 1994, s. II-361, 24 kohta). Kantaja saattoi uudistaa hakemuksensa, kuten ilmenee komission 18.3.1994 päivätystä kirjeestä, jolla komissio ensimmäisen kerran hylkäsi kantajan hakemuksen siinä ilmoitetuilla perusteilla. Vaikka komissio onkin 18.3.1994 ja 26.4.1994 päivätyillä kirjeillä kieltäytynyt myöntämästä hakijalle hänen hakemaansa apurahaa, jälkimmäiseen kirjeeseen sisältyvää päätöstä, jota ennen kantajan hakemus on tutkittu uudelleen ja jota varten hakemusta on komission kehotuksesta täydennetty, ei voida pitää päätöksenä, jolla on ainoastaan vahvistettu 18.3.1994 päivättyyn kirjeeseen sisältynyt hylkäävä päätös. Tämän vuoksi komission 26.4.1994 päivättyyn kirjeeseen sisältyneen päätöksen kumoamiseksi nostettu kanne voidaan ottaa tutkittavaksi.

Pääasia

Tiivistelmä asianosaisten väitteistä

16 Kantaja korostaa, että vaikka hän on syntynyt Kreikassa ja asuu siellä pysyvästi, hänellä ei ole Kreikan kansalaisuutta, mistä on osoituksena se, että hänellä on ulkomaalaisille myönnettävä oleskelulupa, jonka myöntää Kreikan yleistä järjestystä

koskevia asioita hoitava ministeriö ja joka myönnetään vain kolmansien valtioiden kansalaisille. Hänellä ei myöskään ole Ison-Britannian kansalaisuutta, koska hän on ainoastaan Ison-Britannian merentakaisten alueiden kansalainen (British overseas citizen). Hän korostaa, että Ison-Britannian merentakaisten alueiden kansalaisia ei yhdessäkään jäsenvaltiossa pidetä yhteisön kansalaisina. Tältä osin kantaja viittaa Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen Ison-Britannian kansalaisuuden määrittelyä koskevaan ilmoitukseen, jonka tämä hallitus antoi allekirjoitettaessa sopimusta Euroopan yhteisöön liittymisestä (EYVL 1972 L 73, s. 196), joka korvattiin myöhemmin uudella tätä asiaa koskevalla ilmoituksella (EYVL 1983 C 23, s. 1) ja josta ilmenee, että Ison-Britannian kansalaisina ei pidetä sellaisia henkilöitä, joilla ei ole oikeutta asua Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Hän viittaa myös asiaan sovellettavaan Ison-Britannian lakiin (*Immigration Act 1971*, 3 luvun 1 pykälä), jossa säädetään, että henkilöillä, jotka eivät ole Ison-Britannian kansalaisia, ei ole oikeutta asua Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Lisäksi kantaja esittää jäljennöksen passistaan, johon on merkitty, että Ison-Britannian merentakaisten alueiden kansalaisilla ei ole oikeutta asua Yhdistyneessä kuningaskunnassa, toisin kuin Ison-Britannian kansalaisilla.

17 Kantaja väittää myös, että komission 26.4.1994 päivätyssä kirjeessä oleva toteamus, että hänellä on Kreikan ja Ison-Britannian kaksoiskansalaisuus, on virheellinen. Tästä seuraa, että hän täyttää kaikki tutkimuskoulutusapurahoja koskevien sääntöjen 3 artiklan mukaiset kansallisuus- ja liikkuvuusehdot, sillä vaikka hän ei ole jäsenvaltion kansalainen, hän asuu Kreikassa ja on hakeutumassa Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ryhtyäkseen harjoittamaan siellä lääketieteellistä tutkimustoimintaa eikä ole koskaan harjoittanut säännöllistä toimintaa Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

18 Komissio myöntää vastineessaan, että kantaja ei todellakaan ole Kreikan kansalainen, kuten komissio on virheellisesti todennut 26.4.1994 päivätyssä kirjeessään. Suullisessa käsittelyssä 23.11.1995 komissio myönsi, että kantaja ei ole myöskään Yhdistyneen kuningaskunnan (vastaanottavan maan) kansalainen, toisin kuin 26.4.1994 päivätyssä kirjeessä oli todettu ja että näin ollen kantaja täytti tutkimuskoulutusapurahoja koskevien yleissääntöjen 3 artiklan a kohdan mukaiset kansallisuus- ja liikkuvuusehdot.

19 Komissio väittää kuitenkin, että kantajan hakemusta ei hylätty pelkästään sillä perusteella, että hän ei täyttänyt näitä kahta ehtoa. Komissio selittää, että nämä ovat ainoastaan apurahahakemuksen tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä ja kun on todettu, että hakemus voidaan ottaa tutkittavaksi, suoritetaan hakijan, vastaanottavan laitoksen eli laitoksen, jossa hakija aikoo suorittaa tutkimusprojektinsa, sekä itse tutkimusprojektin alustava arviointi, joten kaikki hakemukset käyvät läpi kolmiosaisen arvioinnin ennen kuin apuraha voidaan myöntää.

20 Komissio tähdentää, että kuten se on kantajalle ilmoittanut 18.3.1994 päivätyssä kirjeessään, hakemuksesta puuttui useita hakemuksen arvioinnin kannalta tarpeellisia asiakirjoja, jotka vastaanottavan laitoksen olisi pitänyt antaa ja joiden olisi pitänyt olla hakemuksen liitteinä 6 ja 9. Kantaja ei ollut ensinnäkään toimittanut mitään todistusta siitä, että vastaanottava laitos olisi hyväksynyt hänet tutkijaksi ja toiseksi, kantaja oli edellä mainittuihin liitteisiin merkinnyt "not applicable", mikä komission mukaan osoitti, että kyseinen projekti oli itse asiassa kurssi eikä suinkaan sellainen vastaanottavan laitoksen hyväksymä tutkimusprojekti, joka olisi voinut olla haetun apurahan myöntämisen perusteena.

21 Kantaja väittää vastauksessaan, että vastoin komission väitteitä komission 26.4.1994 päivätystä kirjeestä käy ilmi, että hänen hakemuksensa on hylätty pelkästään sillä perusteella, että hän ei täyttänyt kansallisuus- ja liikkuvuusehtoja.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

22 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomauttaa, että riitautettua, komission 26.4.1994 päivättyyn kirjeeseen sisältynyttä päätöstä olla myöntämättä kantajalle hänen hakemaansa apurahaa, on perusteltu ainoastaan sillä seikalla, että kantaja ei ollut kolmannen valtion kansalainen vaan kahden jäsenvaltion kansalainen ja että hän ei täyttänyt sen paremmin Yhdistyneen kuningaskunnan kuin Kreikankaan osalta apurahan saamiseksi asetettuja kansallisuusehtoja.

23 Siltä osin kuin on kysymys siitä, oliko kantaja Kreikan kansalainen, kuten komissio on väittänyt 26.4.1994 päivätyssä kirjeessään, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa asiakirjoista käyvän ilmi, että kantaja on 7.4.1994 päivätyn kirjeensä liitteenä toimittanut komissiolle jäljennöksen oleskeluluvastaan Kreikassa, joka on voimassa yhden vuoden ja johon on selvästi ja helposti havaittavasti merkitty "ulkomaalaisen oleskelulupa" kahdella yhteisön kielellä, kreikaksi ja englanniksi (Adia paramonis allodapou — Alien's residence permit). Komission asianomainen yksikkö ei siis voinut perustellusti katsoa kantajan olevan Kreikan kansalainen, koska hänellä Kreikassa oleskelua varten oleva lupa oli ulkomaalaisen oleskelulupa. Komissio on itsekin vahvistanut tämän kannan oikeaksi, kun se on vastineessaan myöntänyt, että sen 26.4.1994 päivätyssä kirjeessä oli kantajan kansalaisuutta koskeva virhe ja että kantaja ei tosiasiassa ole Kreikan kansalainen.

24 Siltä osin kuin on kysymys siitä, oliko kantaja Ison-Britannian ja siten vastaanottavan maan kansalainen, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ensinnäkin huomauttaa, että jäsenvaltioiden työntekijöiden ja heidän perheidensä liikkumista ja oleskelua yhteisön alueella koskevien rajoitusten poistamisesta 15 päivänä lokakuuta 1968 annetun neuvoston direktiivin 68/360/ETY (EYVL 1968 L 257, s. 13, jäljempänä direktiivi 68/360) 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Jäsenvaltioiden on myönnettävä alueellaan oleskeluoikeus 1 artiklassa tarkoitetuille henkilöille, jotka voivat esittää 3 kohdassa luetellut asiakirjat.

2. Todisteeksi oleskeluoikeudesta on annettava asiakirja nimeltä 'ETY:n jäsenvaltion kansalaisen oleskelulupa'. Siinä on oltava maininta siitä, että se on annettu soveltaen asetusta (ETY) N:o 1612/68 ja jäsenvaltioiden toimenpiteitä tämän direktiivin täytäntöön panemiseksi. Maininnan teksti on tämän direktiivin liitteenä."

25 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomauttaa seuraavaksi, että kuten se on jo todennut (ks. edellä 23 kohta), kantajalla ei Kreikassa ollut ETY:n jäsenvaltion kansalaisen oleskelulupaa vaan ulkomaalaisen oleskelulupa, jonka myöntää Kreikan yleistä järjestystä koskevia asioita hoitava ministeriö ja joka on voimassa yhden vuoden ja johon on selvästi ja helposti havaittavasti merkitty "ulkomaalaisen oleskelulupa" kreikaksi ja englanniksi (Adia paramonis allodapou — Alien's residence permit). Jos kantaja olisi katsottu Ison-Britannian kansalaiseksi yhteisön oikeuden soveltamisen tarkoituksessa, hänellä olisi direktiivin 68/360 edellä lainattujen säännösten nojalla ollut oikeus saada viisi vuotta voimassa oleva ja ilman eri toimenpiteitä uudistettavissa oleva yhteisön jäsenvaltion kansalaisen oleskelulupa eikä pelkästään yhden vuoden voimassa oleva oleskelulupa.

26 Tältä osin on lisäksi todettava, että vaikka edellä mainitussa oleskeluluvassa olikin merkintä "kansalaisuus: Ison-Britannian", siinä oli myös merkintä "kansallisuus: Melitea", ts. Maltan kansallisuus, mikä selittää sen, miksi Kreikan viranomaiset eivät olleet antaneet kantajalle yhteisön jäsenvaltion kansalaisen oleskelulupaa vaan ulkomaalaisille myönnettävän oleskeluluvan.

27 Vaikka komissio on vastineessaan selittänyt, että sen asiaa käsitellyt yksikkö oletti Kreikan kantajalle myöntämässä oleskeluluvassa olevan maininnan "Melitea" tarkoittavan kantajan syntymäpaikkaa Kreikassa, minkä vuoksi se luuli hänen olevan Kreikan kansalainen, komission yksikkö ei kuitenkaan voinut perustellusti katsoa, että kantaja saattoi samanaikaisesti olla Kreikan kansalainen ja Kreikassa ulkomaalaisille myönnettävän oleskeluluvan haltija.

28 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo lisäksi, että komissio ei voi myöskään vedota siihen, että Kreikan viranomaiset olisivat tehneet virheen antaessaan kantajalle kolmannen valtion kansalaisille tarkoitetun oleskeluluvan, kun ne eivät ottaneet huomioon että kantaja ei ollut Ison-Britannian kansalainen vaan Ison-Britannian merentakaisten alueiden kansalainen. Itse asiassa kantaja on kirjeessään 7.4.1994 korostanut, että hän ei ole Ison-Britannian kansalainen vaan Ison-Britannian merentakaisten alueiden kansalainen. Yhdistyneen kuningaskunnan

Euroopan yhteisöön liittymisen yhteydessä kansalaisten määritelmän osalta antamassa ilmoituksessa, sellaisena kuin se on korvattuna uudella, Ison-Britannian kansallisuudesta vuonna 1981 annetun lain (ks. edellä 16 kohta) voimaantulon jälkeen annetulla ilmoituksella, johon kantaja viittasi komissiolle osoittamassaan kirjeessä, todetaan seuraavaa:

"Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan osalta ilmaisuilla 'kansalaiset', 'jäsenvaltioiden kansalaiset' tai 'jäsenvaltioiden ja merentakaisten maiden ja alueiden kansalaiset', silloin kuin niitä käytetään Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksessa — — tai näiden sopimusten nojalla annetuissa yhteisön säädöksissä ja päätöksissä, tarkoitetaan

a) Ison-Britannian kansalaisia;

b) henkilöitä, jotka ovat Ison-Britannian kansalaisia Ison-Britannian kansallisuudesta vuonna 1981 annetun lain nojalla, joilla on Yhdistyneessä kuningaskunnassa asumisoikeus ja jotka täten ovat vapautettuja Yhdistyneen kuningaskunnan siirtolaisuusvalvonnasta;

c) Isoon-Britanniaan riippuvuussuhteessa olevien alueiden kansalaiset, joiden kansalaisuus perustuu Ison-Britannian ja Gibraltarin suhteeseen."

29 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että komissio ei näin ollen voinut pitää kantajaa Ison-Britannian kansalaisena yhteisön oikeutta sovellettaessa. Kuten kantaja on passinsa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle näyttämällä todistanut, häneen ei sovelleta sen paremmin edellä lainatun Yhdistyneen kuningaskunnan ilmoituksen b-kohtaa kuin a- ja c-kohtaakaan.

30 Tältä osin tuomioistuin toteaa lopuksi, että komissio on suullisessa käsittelyssä myöntänyt, että kantaja ei itse asiassa ollut Ison-Britannian kansalainen yhteisön oikeutta sovellettaessa ja että hän siis täytti hakemansa apurahan saamisen edellytyksenä olevat kansallisuus- ja liikkuvuusehdot.

31 Edellä olevasta seuraa, että valituksenalaisen päätöksen perusteet ovat virheellisiä ja että päätös on sen vuoksi kumottava.

32 Tätä ratkaisua ei estä se, että komissio on vastineessaan ja suullisessa käsittelyssä vedonnut siihen, että kantajan hakemusta ei hylätty pelkästään hänen kansallisuutensa vuoksi vaan myös muilla perusteilla, jotka komissio on ilmoittanut 18.3.1994 päivätyssä kirjeessään, jossa komissio ilmoitti kantajalle, että hakemuksesta puuttuivat tietyt asiakirjat, joiden piti sisältää vastaanottavan laitoksen arviointi ja joiden piti olla hakemuksen liitteenä ja että kantajan näihin asiakirjoihin tekemä merkintä "non applicable" osoitti, että riidanalaisella apurahalla rahoitettavaksi aiottu projekti oli tosiasiassa kurssi eikä tutkimusprojekti.

33 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että vaikka komissio väittää, että kantaja ei ollut liittänyt apurahahakemukseensa tiettyjä asiakirjoja, jotka olivat välttämättömiä sen osoittamiseksi, että hän täytti apurahan saamisen perusehdot, asiakirja-aineistosta kuitenkin ilmenee, että kantaja on 7.4.1994 päivättyyn kirjeeseensä liittänyt vastaanottavan laitoksen (Royal Postgraduate Medical School) antaman asiakirjan, jonka kantajan mukaan olisi pitänyt riittää, kuten hän tässä kirjeessään esittää.

34 Komissio ei 26.4.1994 päivätyssä kirjeessään kuitenkaan enää uudistanut edelliseen, 18.3.1994 päivättyyn kirjeeseensä sisältynyttä toteamusta, että kantaja ei ole hakemukseensa liittänyt tiettyjä välttämättömiä asiakirjoja, vaan palautti kantajalle hänen hakemuksensa väittäen toistamiseen, että hän ei ole kolmannen valtion vaan

kahden jäsenvaltion kansalainen ja että hän ei tästä syystä täytä apurahan saamisen ehtoja sen paremmin Kreikan kuin Yhdistyneen kuningaskunnankaan osalta.

35 Tämän vuoksi komission on katsottava hylänneen kantajan hakemuksen pelkästään sillä perusteella, että hän ei täyttänyt kansallisuus- ja liikkuvuusehtoja eikä suinkaan komission ensi kerran vasta vastineessaan esittämillä muilla perusteilla (ks. edellä 18 ja 19 kohta).

36 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että komissio ei riidanalaisen päätöksensä tueksi voi pätevästi vedota sellaisiin perusteisiin, jotka eivät sisältyneet päätökseen ja joihin se on vedonnut vasta kanteen nostamisen jälkeen, ottaen huomioon että kantaja voi arvioida ainoastaan riidanalaisessa päätöksessä ilmoitettujen perusteiden perusteella, onko hänen hakemuksensa hylkääminen ollut aiheellinen ja kannattaako hänen nostaa kanne ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa (asia C-343/87, Culin v. komissio, tuomio 7.2.1990, Kok. 1990, s. I-225 ja asia T-52/90, Volger v. parlamentti, tuomio 12.2.1992, Kok. 1992, s. II-121).

37 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että komissio ei myöskään voi perustellusti väittää, että riidanalaisen päätöksen kumoamisella ei ole kantajalle mitään oikeudellista merkitystä, koska kantaja ei täytä riidanalaisen apurahan saamisen perusehtoja, jolloin komissio automaattisesti antaa hakemuksen hylkäävän päätöksen, vaikka kansallisuuden suhteen ei olisikaan tapahtunut erehdystä (ks. asia 90/74, Deboeck v. komissio, tuomio 16.10.1975, Kok. 1975, s. 1123; asia 30/78, Distillers Company v. komissio, tuomio 10.7.1980, Kok. 1980, s. 2229 ja asia T-50/91, De Persio v. komissio, tuomio 9.10.1992, Kok. 1992, s. II-2365, 24 kohta).

38 Komissio ei ole oikeudellisesti riittävällä tavalla osoittanut, että olemassa olisi ollut joku syy, esimerkiksi määräajan päättyminen, jonka vuoksi hakemuksen yksityiskohtaisen käsittelyn jälkeen ei olisi ollut mahdollista kehottaa hakijaa toimittamaan

tarvittavat asiakirjat samalla tavalla kuin 18.3.1994 päivätyssä kirjeessäkin oli tehty, jos se kerran katsoi, että kantajan 7.4.1994 päivättyyn kirjeeseen liittämät asiakirjat eivät riittäneet tekemään hakemuksesta asianmukaista.

39 Edellä olevasta seuraa, että komissio on katsoessaan, että kantaja ei kansallisuutensa vuoksi täyttänyt tutkimusapurahan saamisen ehtoja, perustellut 26.4.1994 tekemänsä kiistetyn päätöksen virheellisesti, minkä vuoksi päätös on kumottava.

Vahingonkorvausvaatimus

Pääasia

Tiivistelmä asianosaisten väitteistä

40 Kantaja väittää, että hän on kärsinyt huomattavaa vahinkoa, koska hän on hänen kansallisuuttaan koskevan komission virheen vuoksi menettänyt ainutlaatuisen tilaisuuden suorittaa jatko-opintoja ja tehdä tutkimustyötä Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Hän toteaa lisäksi, että kuten komission 26.4.1994 päivätystä kirjeestäkin ilmenee ("Valitettavasti joudumme vielä uudelleen palauttamaan apurahahakemuksenne ——"), hän on joutunut tekemään toistuvia apurahahakemuksia ja sen vuoksi menettänyt opintojensa ja uransa kannalta arvokasta aikaa. Hän arvioi tästä aiheutuneen vahingon suuruudeksi 10 400 ecua. Lisäksi hän on kärsinyt huomattavaa aineetonta vahinkoa, jonka suuruudeksi on arvioitava 3 500 ecua. Suullisessa käsittelyssä kantaja on kuitenkin luopunut aineellisen vahingon korvaamista koskevista vaatimuksistaan ja rajoittanut korvausvaatimuksensa koskemaan ainoastaan aineettoman vahingon korvaamista.

41 Komissio tähdentää, että vahinko, jonka kantaja väittää aiheutuneen, ei ole selvä vaan sitä voidaan epäillä. Komissio korostaa, että vaikka kantajan hakemus olisikin

täyttänyt perusehdot, mitä se ei kuitenkaan ole tehnyt kuten komissio on kumoamisvaatimuksen käsittelyn yhteydessä huomauttanut (ks. edellä 18 ja 19 kohta), se olisi kuitenkin joutunut vielä käymään läpi kolmiosaisen arvioinnin, ennen kuin se olisi voitu lopullisesti hyväksyä. Komissio korostaa tämän osalta, että sille oli apurahakaudelle 1992—1994 tehty yli 6 000 tutkimuskoulutusapurahahakemusta, joista vain 1 800 hyväksyttiin.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

42 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisö on vastuussa vahingosta ainoastaan, jos seuraavat edellytykset täyttyvät: toimielinten toiminta on yhteisön oikeuden vastaista, väitetty vahinko on syntynyt ja kyseisen toiminnan ja väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys (ks. asia C-136/92 P, komissio v. Brazzelli Lualdi ym., tuomio 1.6.1994, Kok. 1994, s. I-1981 ja asia T-185/94, Geotronics v. komissio, tuomio 26.10.1995, Kok. 1995, s. II-2795).

43 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että koska tässä asiassa on kysymys aineettomasta vahingosta, joka on syntynyt hakijan menetettyä mahdollisuuden opiskella ja tehdä tutkimustyötä Yhdistyneessä kuningaskunnassa, vahingon syntymistä koskeva vaatimus edellyttää, että kantaja todistaa vähintäänkin sen, että hänen hakemuksensa täytti hyväksyttävän hakemuksen perusehdot, jolloin ainoa syy, jonka vuoksi hänen hakemustaan ei voitu ottaa huomioon haettua apurahaa myönnettäessä, oli se, että komissio perusteettomasti hylkäsi sen hänen kansallisuuttaan koskevalla virheellisellä perusteella.

44 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että kantaja ei ole kirjallisessa eikä suullisessa käsittelyssä todistanut, että hänen apurahahakemuksensa todella täytti vaaditut perusehdot siten, että haetun apurahan saaminen olisi ollut erittäin todennäköistä, mikäli komissio ei olisi tehnyt virhettä hänen kansallisuutensa osalta.

Tältä osin on tähdennettävä, että komission 18.3.1994 päivättyyn kirjeeseen vastauksena olevan kantajan 7.4.1994 päivätyn kirjeen (ks. edellä 3 ja 4 kohta) liitteenä oli asiakirja, jonka otsikossa oli Royal Postgraduate Medical Schoolin nimi mutta jossa ei mainittu kantajaa nimeltä, ei anna aihetta siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voisi päätellä, että tämä tutkimuslaitos todella olisi hyväksynyt kantajan tutkijaksi johonkin määrättyyn tutkimusohjelmaan.

45 Näin ollen riittää kun todetaan, että kantaja ei ole oikeudellisesti riittävällä tavalla todistanut, että hän olisi täyttänyt muut kuin kansallisuutta ja liikkuvuutta koskevat perusehdot siten, että komissio olisi voinut ottaa hänen hakemuksensa huomioon ja mahdollisesti hyväksyä sen, eikä näin ollen tarvitse tutkia, puuttuivatko jotkin kantajan hakemusta tukevat asiakirjat ja oliko hänen hakemuksensa siten puutteellinen, kuten komissio väittää, eikä myöskään tarvitse arvioida hakijan mahdollisuuksia lopullisesti saada hakemansa apuraha.

46 Tästä seuraa, että vaatimus väitetyn aineettoman vahingon korvaamisesta on hylättävä, koska hakija ei ole näyttänyt kärsineensä todellista ja selvää vahinkoa siten, että hän olisi pystynyt todistamaan hakemuksensa täyttäneen vaaditut ehdot, jotta se olisi voitu ottaa huomioon ja hyväksyä, mikäli komissio ei olisi perustanut kiistettyä apurahahakemuksen hylkäävää päätöstään kantajan kansallisuutta koskevaan virheeseen (ks. asia 9/64, Acciaieria Ferriera di Roma v. korkea viranomainen, tuomio 2.6.1965, Kok. 1965, s. 401 ja 414; asia 79/71, Heinemann v. komissio, tuomio 13.7.1972, Kok. 1972, s. 579, 9 kohta ja asia T-478/93, Wafer Zoo v. komissio, tuomio 18.5.1995, Kok. 1995, s. II-1479, 49 kohta).

Oikeudenkäyntikulut

47 Työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan hävinnyt osapuoli velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos sitä on vaadittu. Koska komissio on olennaisilta osin hävinnyt asian, se tuomitaan maksamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(toinen jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Komission 26.4.1994 päivättyyn kirjeeseen sisältynyt päätös kumotaan.

2) Vahingonkorvausvaatimukset hylätään.

3) Komissio velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Kirschner Bellamy Kalogeropoulos

Julistettiin Luxemburgissa 21 päivänä maaliskuuta 1996.

H. Jung
kirjaaja

H. Kirschner
toisen jaoston puheenjohtaja